

Motion till riksdagen

1986/87:L138

Bengt Harding Olson m. fl. (fp)

De homosexuellas situation i samhället
(prop. 1986/87:124)

I proposition 1986/87:124 om de homosexuellas situation i samhället föreslår regeringen att brottsbalkens regler om olaga diskriminering förändras. Där föreslås vidare att förolämpning med anspelning på homosexuell läggning i vissa fall skall falla under allmänt åtal. De homosexuellas organisationer skall enligt propositionen få ett tillskott på 500 000 kr.

För liberaler är alla människors lika värde och rätt till respekt, oavsett samlevnadsform, en självklarhet. Det är också uppenbart att homosexuella behöver ett skydd i vårt samhälle och ett sådant har också fastslagits genom RF 1:2. Genom detta stadgande görs en klar markering av homosexuellas rätt till likabehandling jämfört med heterosexuella. Det ger också homosexuella rätt till värn av privatliv och familjeliv. Men det är med oro vi noterat den brist på förståelse och ibland fiendlighet som många homosexuella alltjämt möter på grund av sitt levnads sätt. De homosexuellas villkor måste därför förbättras. Diskrimineringsförbudet är en välkommen signal om att de fördomar homosexuella utsätts för inte kan accepteras.

Det har gått några år sedan utredningen om homosexuella och samhället (1984:63) lade fram sitt slutbetänkande. Trots att en proposition med anledning av utredningen sedan länge varit aviserad har regeringen inte lagt fram något förslag. När nu så sker kan vi i huvudsak stödja propositionen.

Regler för den homosexuella samlevnaden har diskuterats under många år. Detta har framför allt gällt frågan huruvida homosexuell samlevnad rättsligt skall jämföras med äktenskap eller heterosexuella samboförhållanden. I den nu framlagda propositionen föreslås att lagen om sambors gemensamma bostad (sambolagen) görs tillämplig även på sådana samboförhållanden där två ogifta personer bor tillsammans i ett homosexuellt förhållande. Propositionen föreslår vidare att vad som gäller i fråga om sambor enligt vissa andra lagar skall tillämpas även på homosexuella förhållanden.

Riksdagen har, trots en stark kritik och mot en stor minoritets vilja, accepterat sambolagen. Folkpartiet avvisade sambolagen av flera skäl. Sambolagen innebär bl. a. att möjligheten att välja samlevnadsform försvinner. Lagrådet konstaterade i sitt yttrande att "efter genomförandet av den föreslagna sambolagen kommer den fria samlevnadsform som kontrahenterna nu kan välja inte längre att stå öppen: sambolagen fångar automatiskt in alla fallen när en ogift man och en ogift kvinna bor tillsammans under äktenskapsliknande förhållanden".

Sambolagen leder också till en rad besvärliga prövningssituationer då exempelvis domstol har att klargöra om samlevnaden var äktenskapslik-

nande och när denna äktenskapslikhet inträffade, dvs. från vilken tidpunkt i förhållandet lagen är tillämplig.

Mot. 1986/87
L138

För heterosexuella par finns äktenskapet som ett alternativ med förutsebara rättsliga konsekvenser.

Homosexuella par har inte möjlighet att ingå äktenskap. Enligt vår uppfattning bör homosexuella erbjudas en rättslig reglering som så långt som möjligt anknyter till existerande lagregler för att uppnå största möjliga likabehandling.

De rättsverkningar som är knutna till samlevnad reglerad i den nyligen antagna sambolagen är av den omfattningen att de skulle vara ett gott skydd vid homosexuell samlevnad.

Vår kritik mot sambolagen i den del som avser anslutningsförfarandet kvarstår. Enligt vår mening måste den reglerade gemenskapen baseras på frivilliga och gemensamma viljeyttringar.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställer vi

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts beträffande ett frivilligt anslutningsförfarande.

Stockholm den 21 april 1987

Bengt Harding Olson (fp)

Barbro Sandberg (fp)

Hans Petersson (fp)

i Röstånga

Ulla Orring (fp)

Kjell-Arne Welin (fp)